

แนวความคิดในการแบ่งแยกอนุญาโตตุลาการภายในประเทศ
และอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ

นางสาวชนิษฐา เตมตฤษณา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-224-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทาลัย

**LEGAL CONCEPT ON CLASSIFICATION OF DOMESTIC
AND FOREIGN ARBITRATION**

Miss Kanitta Termtrisana

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-224-8

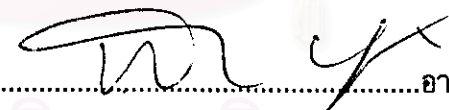
หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวความคิดในการแบ่งแยกอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและ
อนุญาโตตุลาการต่างประเทศ
โดย นางสาวนิษฐา เต็มตฤชณา
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร

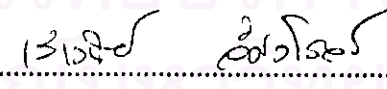
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

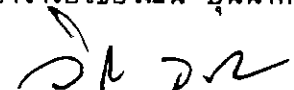
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพานิต เกิดสมเกียรติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์เสาวนีย์ อัครโรจน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ไชยวัฒน์ บุนนาค)

.....กรรมการ
(อาจารย์วิรัช อริยะนนทกะ)

พิมพ์ต้นฉบับยกย่องวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ขนิษฐา เต็มตฤชณา : แนวความคิดในการแบ่งแยกอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและ
อนุญาโตตุลาการต่างประเทศ (LEGAL CONCEPT ON CLASSIFICATION OF
DOMESTIC AND FOREIGN ARBITRATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ. พิชัยศักดิ์ หรยางกูร,
124 หน้า. ISBN 974-332-224-8.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึง หลักเกณฑ์และความสำคัญของการแบ่งแยกการ
อนุญาโตตุลาการภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีความเหมาะสมกับการใช้
กฎหมายอนุญาโตตุลาการในประเทศไทย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 มีความ
ไม่ชัดเจนกรณีการกำหนดค่านิยามอนุญาโตตุลาการต่างประเทศว่าหมายถึง อนุญาโตตุลาการที่กระทำ
การพิจารณาและชี้ขาดข้อพิพาททั้งหมดหรือโดยส่วนใหญ่ของราชอาณาจักรไทย และคู่กรณีฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่งมิได้มีสัญชาติไทย บทบัญญัติดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาในการตีความซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาในทางปฏิบัติ
เนื่องจากการกำหนดลักษณะการอนุญาโตตุลาการว่าเป็นภายในประเทศหรือต่างประเทศมีผลต่อการ
พิจารณากฎหมายที่จะนำมาบังคับกับการอนุญาโตตุลาการ อำนาจของศาลในการแทรกแซงการดำเนิน
กระบวนการพิจารณา และการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ

ผู้เขียนขอเสนอแนะว่า กฎหมายอนุญาโตตุลาการควรใช้โดยแยกเฉพาะเรื่องการค้าระหว่าง
ประเทศออกจากเรื่องภายในประเทศ ตามอย่างกฎหมายแม่แบบ (UNCITRAL Model Law) ที่ประเทศ
ส่วนใหญ่นำมาใช้ เพราะการอนุญาโตตุลาการทางการค้าระหว่างประเทศเป็นเหตุให้เกิดการบังคับตาม
คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ซึ่งมีวิธีการยอมรับและบังคับแตกต่างจากคำชี้ขาดของ
อนุญาโตตุลาการภายในประเทศ ดังนั้น วิธีการแยกดังกล่าวจึงน่าจะเป็นทางออกที่ดีสำหรับปรับปรุง
แก้ไขกฎหมายไทยให้มีความทันสมัย เป็นสากล และสามารถทัดเทียมกับนานาอารยประเทศได้ ภายใต้
หลักการและเหตุผลของกฎหมายที่ต้องการส่งเสริมให้มีการทำอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่าง
ประเทศในราชอาณาจักรไทย

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต ขนิษฐา เต็มตฤชณา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิชัยศักดิ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม -

C870181 : MAJOR LAW

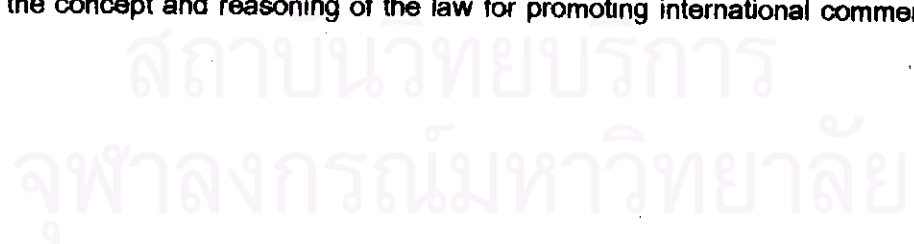
KEY WORD: CLASSIFICATION / DOMESTIC ARBITRATION / FOREIGN ARBITRATION

KANITTA TERMTRISANA : LEGAL CONCEPT ON CLASSIFICATION OF DOMESTIC AND FOREIGN ABITRATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PHIJAIKAKDI HORAYANGKURA, 124 pp. ISBN 974-332-224-8.

This thesis aims to study rules and importance of classification of domestic and foreign arbitration in order to allow clarity and suitability in applying arbitration law in Thailand.

The research reveals that Section 28 of the Arbitration Act B.E. 2530 is ambiguous in definition on foreign arbitration, which reads "an arbitration conducted wholly or mainly outside Thailand and any party thereto is not of Thai national". Such provision causes problems on interpretation which, in practice, results in problems because domestic and foreign definition has effects on applicable law, power of the court to intervene the process, and the recognition and enforcement of foreign arbitral awards.

The author proposes that arbitration law should be applied in a separate manner to govern international trade matter as appears in the Model Law (UNCITRAL Model Law), which is adopted in certain countries. As international commercial arbitration causes the enforcement of foreign arbitral awards which has a different method to recognition and enforcement of awards from that of domestic arbitral awards. Therefore, the separation should be a good resolution in amending Thai law to modernize, universalize and compete with those of developed countries in pursuant of the concept and reasoning of the law for promoting international commercial arbitration in Thailand.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิติ.....พันธ์ุ เต็มฤกษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านกรุณาได้รับเป็น อาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการค้นคว้า และผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ด้วยกรุณาสละเวลาอันมีค่า ชี้แนะและให้ความเห็นอันเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อ งานเขียนวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ผู้เขียนขอขอบพระคุณครุบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ ผู้เขียน อันเป็นรากฐานของการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณวิวรรธน์ เจริญญาติ ผู้ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลในการ ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและบุคคลทุกคนในครอบครัวซึ่งสนับสนุน ทั้งด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนกราบ ขออภัยมา ณ ที่นี้

ชนิษฐา เต็มตฤชณา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	6
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	7
1.5 วิธีการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย	8
2 วิวัฒนาการของแนวคิดในการแบ่งแยกการอนุญาตโตตุลาการภายในประเทศ และการอนุญาตโตตุลาการต่างประเทศ	9
2.1 แนวคิดในการแบ่งแยกการอนุญาตโตตุลาการภายในประเทศและ การอนุญาตโตตุลาการต่างประเทศในอดีต	9
2.2 แนวคิดในการแบ่งแยกการอนุญาตโตตุลาการภายในประเทศและ การอนุญาตโตตุลาการต่างประเทศในปัจจุบัน	12
2.3 แนวคิดในการกำหนดลักษณะของการอนุญาตโตตุลาการต่างประเทศ ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติอนุญาตโตตุลาการ พ.ศ. 2530	17
2.4 ความหมายของการอนุญาตโตตุลาการภายในประเทศและ การอนุญาตโตตุลาการต่างประเทศ	21

บทที่

3	การกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการภายในประเทศและ การอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ	26
3.1	ความสำคัญของการกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการ ภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ	26
3.2	หลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของการอนุญาโตตุลาการ ภายในประเทศและการอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ	28
3.2.1	หลักดินแดนหรือหลักสถานที่ทำการอนุญาโตตุลาการ (Territorialist Theory)	29
3.2.1.1	พิธีสารฉบับนครเจนีวา ค.ศ. 1923	30
3.2.1.2	อนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ. 1927	31
3.2.1.3	อนุสัญญากรุงนิวยอร์ก ค.ศ. 1958	33
3.2.1.4	ประเทศอังกฤษ	35
3.2.1.5	ประเทศสวีเดน	42
3.2.2	หลักสัญชาติของคู่กรณีหรือของอนุญาโตตุลาการ (Nationality of The Parties or Arbitrators)	44
3.2.2.1	อนุสัญญาว่าด้วยการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติ ของรัฐอื่น ค.ศ. 1965	45
3.2.2.2	กฎหมายแม่แบบ ค.ศ. 1985	47
3.2.2.3	ประเทศอังกฤษ	49
3.2.2.4	ประเทศอิตาลี	50
3.2.2.5	ประเทศสวีเดน	51
3.2.2.6	ประเทศสวิตเซอร์แลนด์	52
3.2.2.7	ประเทศสหรัฐอเมริกา	53
3.2.3	หลักเลือกกฎหมายวิธีพิจารณาความ (Procedural Law Theory)	55
3.2.3.1	อนุสัญญากรุงนิวยอร์ก ค.ศ. 1958	56
3.2.3.2	ประเทศเยอรมัน	58
3.2.4	หลักเกี่ยวกับสภาพของข้อพิพาท (Nature of The Dispute)	62
3.2.4.1	อนุสัญญาว่าด้วยการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติของ รัฐอื่น ค.ศ. 1965	63
3.2.4.2	กฎหมายแม่แบบ ค.ศ. 1985	64
3.2.4.3	ประเทศฝรั่งเศส	64
3.2.4.4	ประเทศสหรัฐอเมริกา	66

บทที่		
4	วิเคราะห์หลักเกณฑ์ และปัญหาการตีความกฎหมายของประเทศไทย	70
4.1	หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทย	70
4.1.1	พระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2530	71
4.1.2	ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตตุลาการ พ.ศ. (ฉบับแก้ไขจนถึง วันที่ 29 ก.ค. 2540) ของกระทรวงยุติธรรม	80
4.2	หลักพันธกรณีตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ	81
4.3	ปัญหาที่เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบัน	86
5	บทสรุปและเสนอแนะ	94
	รายการอ้างอิง	100
	ภาคผนวก	109
	ประวัติผู้เขียน	124

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย